

M A T T I R I E K K I



SWALLOW THE SUN

LIKE

Kirjoitustyötä ovat tukeneet Otavan kirjasäätiö ja Taiteen edistämiskeskus.

© Matti Riecki ja Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023.

Ulkoasu: Markus Paajala

Like Kustannus
Helsinki
www.like.fi

ISBN 978-951-1-46216-3

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023



SISÄLTÖ

Tekijän esipuhe.....	7
ENSIMMÄINEN OSA: VALO	21
Yksi: Sinisestä unesta Kalman kukkaan	23
Kaksi: Saatana on vastustaja	39
Kolme: Pussy Doom Finland	51
Neljä: Laura Palmerin haamu	71
Viisi: Toivo.....	97
Kuusi: Perhoset tulevat	123
Seitsemän: Uusikuu	147
Kahdeksan: Vittu mikä pulsarimeininki	169
TOINEN OSA: PIMEYS	185
Yksi: Smaragdimentsä.....	187
Kaksi: Seitsemän tuntia	209
Kolme: Laulut Pohjolan.....	225
Neljä: Muisto valosta.....	247
Viisi: Hukassa ja katatoninen	263
Kuusi: Silta pimeydestä.....	281
Seitsemän: Kivisiivet.....	293
Kahdeksan: Kuuelämänlanka	309
Kiitokset.....	338
Diskografia.....	339
Hakemisto.....	343
Kirjoittajasta	350

TEKIJÄN ESIPUHE

Istun lentokoneessa matkalla Istanbuliin ja kuuntelen Swallow the Sunin *Emerald Forest and the Blackbird* -albumin nimikappaletta. Kun mieltä raastava biisijärkälä kääntyy seitsemännelle minuutilleen ja surullisuuden ääriasentoon kääntävä kitaramelodia valtaa kuulokkeet, tekisi mieli purskahtaa itkuun.

Niin käy aina.

Biisin tehneellä Juha Raiviolla on taito luoda koskettavia tunnelmia, joissa on jotain selittämätöntä. Ne suorittavat tehtävänsä vaikka täydellä lennolla, saati sitten yksin pimeässä, vastaanottimet herkillä.

Elin joskus aikaa, jolloin en tiennyt miten päin olisin, tai miten päin maailma on. Tuo albumi oli minulle kuin kainalosauva, jonka avulla pysyin pystyssä. Etenkin ”April 14th” -kappaletta kuuntelin lähes pakonomaisesti. Tai en edes lähes: ei ole liioittelua sanoa, että suorastaan elin sen satumaisen myrkyinvihreässä maailmassa.

Vuonna 2012 ilmestynyt *Emerald* on runsaudensarvi, jonka sisältö on kompleksinen mutta limittyä luonnollisen oloiseksi

kokonaisuudeksi. Monimutkaisuudesta tulee tavallaan yksinkertaista. Ehkäpä sekin oli omiaan helpottamaan olemistani.

Swallow the Sunin myöhemmillä albumeilla on ollut minuun liki päinvastainen vaikutus. Niitä on ollut hankala kuunnella ja ne ovat saaneet minut surulliseksi. Niiden upeissa sävelissä – ja nimenomaan sävelissä – on painetta, joka on saanut oloni epämu-kavaksi ja rauhattomaksi. Mutta samaan aikaan kun ne ovat puskeneet pois, ne ovat vetäneet puoleensa. Ja veto on voittanut, aina.

Tätä kirjaa tehdessäni olen jutellut Juha Raivion kanssa liki ylityspääsemättömän vaikeista asioista, joista hän ei ole aiemmin puhunut käytännössä kenellekään. Samalla suhteeni noihin albumeihin on muuttunut ja olen päässyt paremmin sinuiksi syvästä surusta nousseiden nuottien kanssa. Niistä on tullut synkkiä ystäviäni, jotka ovat näyttäytyneet myös öisin. Intensiivisimmän kirjoitusvaiheen aikaan säpsähdin tämän tästä hereille mieli ”Never Left” -kappaleen kertosaettä huutaen: *Please light, don't let me win / When I walk into night without you...*

Vaikka yhtyeen aura on niin musiikillisesti kuin traagisten tosielämän tapahtumien vuoksi musta, Swallow the Sun on myös paljon muuta kuin surua ja alakuloa. Raiviokin on, ehkä monien yllätykseksi, oikein hauska tarinaniskijä ja seuramies.

Jos olenkin tiputellut Swallow-musiikin tahtiin kyyneliä, toisaalta en ole nauranut monesti raisummin kuin vuonna 2006 Lammin Pellavarockissa, jota olin juontamassa Diablo-yhtyeen basistin ja hyvän ystäväni Aadolf Virtasen kanssa.

Olimme saaneet päähämme toteuttaa keikkojen välissä parhaita paloja *Pirkka*-lehden kuuluisista arkipäivän nikseistä. Silloisen Swallow-rumpalin Pasi Pasasen osaksi koitui kuviteltu tilanne uimarannalla, jolla ei ole pukukoppia ja simmareihin pitäisi sujahtaa ilman siveysrikossyytettä.

Mikä neuvoksi? No, totta kai uima-asun vaihto pussilakanan sisällä, sellainenhan toki on jokaisella uimarilla mukana. Helppo homma! Paitsi parin kolmen promillen humalassa.

Tilanne naurattaa vieläkin.



Lähivuodet eivät ole paljoa naurattaneet. Ensin maailmanlaajuisen pandemia ruhjoi ihmiskuntaa ja samalla kulttuurialaa tuhoisin seurauksin. Moni työkseen esiintyvä taiteilija oli pakotettu suunnittelemaan uusia toimenpiteitä edes jonkinlaisen elintason ylläpitämiseksi. Osa ripusti instrumenttinsa naulaan lopullisesti.

Pandemia iski pahanlaisesti myös Swallow the Suniin, onhan yhtye juuri sen tason toimija, jolle keikkailu ja oheistuotteiden myynti on elinehto. Bändi tunnetaan itsensä likoon ja liemeen pistävänä kiertäjänä, joka on tehnyt reilun 20 vuoden aikana lukemattomia Euroopan-kiertueita, toistakymmentä Pohjois-Amerikan-rundia sekä pistokeikkoja Israelia ja Kiinaa myöten.

Yhtyeen toiminta on perustunut pitkälti musiikkibisneksen lakien mukaisiin sykleihin: ensin julkaistaan levy, jonka päälle kierretään niin maan perusteellisesti, kunnes on taas uuden levyn aika. Ja niin edelleen. Nyt tämä ketju oli katkennut, ja jälkien korjaaminen ottaa pitkän aikaa. Joitakin yhtyeen keikoista ja kiertueista pandemia vei kokonaan, ja esiintymisiä myös siirrettiin valtava määrä. ”Ei me niitä enää laskettu reilun sadan jälkeen”, yhtyeen managerina syksyyn 2022 saakka toiminut Juha Ruusunen kertoi.

Pandemian vielä niittäessä synkkää satoaan Vladimir Putinin Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Helmikuussa 2022 tehty mielipuolisen

häikäilemätön siirto johti Suomen ja Ruotsin pikaiseen Nato-hakemukseen. Jäsenyyden suurimmaksi jarruttajaksi osoittautui Turkin presidentti Recep Tayyip Erdoğan, joka näki tilaisuuden poliittiseen peliin.

Saman vuoden lokakuussa lennän Swallow the Sunin mukana juuri Turkkiin, maahan, jonka johtaja ei todellakaan ole ystävämme. Suomi ei ole vielä puolustusliiton jäsen, Ruotsista puhumattakaan.

Vaikka Swallow the Sunilla on takanaan tuhatkunta keikkaa ympäri maapallon, Turkin-visiitti on sille ihka ensimmäinen. Jännitystä herättää, miten yhtye otetaan vastaan ei-niin-tyypillisessä metallimaassa. Toivottavasti ainakin paremmin kuin Suomen Nato-hakemus, lentokoneessa naureskellaan.

Kitaristi Raivion, basisti Matti Honkosen, laulaja Mikko Kotamäen, rumpali Juuso Raatikaisen ja kitaristi Juho Rähjän lisäksi pistokeikalla on matkassa vain miksaaja Matti Kynsijärvi. Kiertueilla mukana seuraa yleensä myös paitamyyjä, joskus valomies, mutta eri soittimille valjastettuja teknikoita ei löydy, vaan bändi roudaa ja kasaa soittokamansa edelleen itse. Esimerkiksi rumputeknikon palkkaaminen olisi Swallow the Sunin suuruusluokan yhtyeelle mahdollisuuksien rajoissa, mutta jos homma toimii ilman, miksi lisätä kustannuksia. Ja sitten on sekin puoli, etteivät ainakaan Raivio ja Honkonen luottaisi apukäsiin kuitenkaan. Omaehtoisuuden ja tottumuksen lieka on vahva.

Raivio ja Kotamäki ansaitsevat elantonsa bändin raameiksi perustetusta Gloomy Lights Productions Oy:stä. Nykymiehistöä vain Honkonen – yksi osakkaista – käy päivätyössä musiikin ulkopuolella. Raatikainen ja Rähjä eivät ole yhtiön osakkaita vaan freelancereita, jotka saavat tuloja myös muus-

ta musiikillisesta toiminnasta, kuten studiopalveluista tai soitonopettamisesta.

Managerin virkaa hoitelee Turkin-reissun aikaan Kotamäki, joka on myös Gloomy Lightsin toimitusjohtaja. Vuotta myöhemmin hän tulisi luovuttamaan managerointivastuun esimerkiksi ex-HIM-laulaja Ville Valon asioita hoitavalle Backbone Managementille. Bändin keikat myy Suomessa Fullsteam Agency, ja ulkomailla sillä on oma agentti jokaiselle markkina-alueelle.

Kotamäellä on joka tapauksessa riittänyt säädettävää, eikä vähiten boheemin Raivion vuoksi. Pinna on saattanut kiristyä, kun vaikkapa lentoihin tai aikatauluihin liittyvistä asioista on kyselyt kerta toisensa perään, vaikka kaikki mahdollinen tieto olisi löytynyt yhdestä aikoja sitten lähetetystä sähköpostista.

”Ja minä olen nimenomaan painottanut, että tallentakaa se info ja pistäkää vaikka kalenteriin”, toimitusjohtaja huokaisee. ”Se ei ole ihan tuulesta temmattu sanonta, että bändi alkaa pitkässä juoksussa muistuttaa avioliittoa.”

Saattaa olla, että Kotamäki ymmärtää nyt, miksi Ruusunen kutsui joskus Swallow the Sunia ”maailman raskaimmaksi bändiksi”. Ehkä kyse ei ollutkaan musiikista.

Tätä nykyä Swallow the Sun on reilusti kevyempi työmaa, mutta menneisyyden huurut eivät hälväneet hetkessä. Taakse jääneet raisut vuodet loivat bändille maineen totaalisisina puliukkoina, joita kaitsee yhtyeen raivoraitis perustaja. Hullu kai Raivionkin on oltava, kun on katsellut moista sekoilua vuosikymmenet.

Olisi harhaista väittää, että maine on tuulesta temmattu. Joskus yhtyeen takahuoneraideri olisi saattanut tajut kankaalle neljältä tavalliselta rockbändiltä. Krapulan saa aikaiseksi pelkästään ajattelemalla yhtyeen musikanttien kosteimpien aikojen päivännoksia. Niiden voimalla sattui ja tapahtui.

Vaadittiin vanhan kokoonpanon hajoaminen ja liki koko yhtyeen loppu ennen kuin toiminta siistiytyi ja uusi sivu avautui. Nykyisin bändin raiderista löytyy alkoholittomien virvokkeiden lisäksi yksi ainut kori keskiolutta, ja sitäkin verottaa lähinnä laulaja Kotamäki. Vaikka bändi hoiti pahimpinakin rellestysvuosinaan keikkansa moitteetta, mitä varsinkin orkesterinjohtaja Raivio muistaa alleviivata, nyt tämäkin puoli on uudella tasolla. Se käy helposti selväksi Istanbulissa.



Swallow'n keikan näyttämönä on Beşiktaşın kaupunginosan pramea esittävien taiteiden keskus Zorlu ja sen Doom over Istanbul -iltama. Kaksi kertaa koronan vuoksi siirretyn tapahtuman line-upiin on merkitty ennen suomalaista pääesiintyjää iranilainen Dark Matter ja ruotsalainen Avatarium.

Jouhevasti sujuneen äänentarkastuksen jälkeen jatkamme haastattelua tätä kirjaa varten. Iranilaiset tuntuvat keksivän koko ajan asiaa takahuoneeseen. Heitä käy hieman sääliksi, ovathan Swallow the Sunin miehet heidän suuria sankareitaan ja juttua varmasti piisaisi. No, senkin aika koittaa vielä.

Asialistalla ovat juuri *Emerald Forest and the Blackbird* -albumin tienoot. Alamme lähestyä Raivion henkilökohtaista pimeää keskiaikaa, ajanjaksoa, joka käänsi hänen maailmansa – ja samalla koko yhtyeen – päälaelleen. Raivio kertoo piehtaroineensa noista ajoista lähtien painajaisissa, jotka saivat äänellisen muotonsa vuoden 2018 *Lumina Aurea* -ep:llä.

”En enää edes muista, miltä normaalit yöunet tuntuu. Mulla on vain kaukainen muistikuva, miten joskus saattoi

herätä hyvin nukutun yön jälkeen rauhalliseen, onnelliseen aamuun”, hän toteaa. ”Viime vuodet mun elämä on ollut sitä, että unimaailman musta, puristava alataajuushumina jatkuu myös valveilla ollessa.”

Omiin muistoihini on painunut Helsingin Tuska-festivaali vuodelta 2016, jolloin Raivion kohtaamasta suuresta tragediasta oli kulunut vain kuukausia. Kitaristi oli lavalla käydessään langanlaiha ja riutunut. Ensimmäistä kertaa Swallow the Sunin kohdalla sai jännittää, onko yhtyeen perustaja kenties se, joka kaatuu lauteilla. Yleisön myötätunto oli helppo aistia. Eiköhän sitä tunnetta voi kutsua suoraan rakkaudeksi.

Swallow the Sunia todellakin rakastetaan. Sillä on poikkeuksellisen uskollinen fanikunta, mistä kertoo vaikkapa se, että yhtyeen Amerikan-keikkojen eturivissä näkyy yhä samoja naamoja kuin ensimmäisellä Yhdysvaltain-rundilla vuonna 2007. Swallow the Sun myös myy edelleen levyjä, siis aivan fyysisiä kosketeltavia albumeja, mikä ei todellakaan ole enää joka bändin etuoikeus.

Swallow the Sun tunnetaan maailman metallipiireissä hyvin ja sen tinkimätöntä tapaa tehdä asiat omalla tavallaan arvostetaan, mutta sama asenne on pitänyt yhtyeen enemmän kulttibändinä kuin massasuosikkina. Moni saman rankkuustason metallilla aloittanut yhtye on sittemmin virtaviivaistanut linjaansa ja noussut isompien yleisöjen eteen, mutta Swallow'n omien klubikeikkojen pääluku on pysytellyt alle tuhannen tasolla. Voisi kai sanoa, että yhtye soittaa suureksi osaksi jo käännytetyille kuulijoille.

Ex-manageri Ruusunen kertoi uskovansa, että bändin suosio vielä kasvaa, mutta se on päivänselvää, ettei etunimikaimansa Raivio tule koskaan kosiskelemaan musiikillaan

ketään. Hän ei yksinkertaisesti pysty siihen vaikka haluaisikin. Se taas selviää koko bändin puheista, että nälkää mennä eteenpäin löytyy yhä.



Yhtyeen hyvin tuntevia faneja löytyy myös Istanbulista, sillä tapahtuma on loppuunmyyty. On vaikuttavaa seurata, kuinka Swallow the Sun ottaa kuudensadan hengen yleisönsä esityksellä, joka jättää hyvällä tavalla kylmäksi – Istanbulin yli puhaltava tuomio on selvästi pohjoista perua.

Bändi soittaa varmasti ja vakuuttavasti. Tuntuu kuin Kotamäen murina lähtisi vielä normaaliakin murakammin. Soundit ovat hemmetin hyvät, ja vaikkei bändillä ole mukana omaa valomiestään, paikallinen tuuraaja saa runsaasta arsenaalistaan irti melkoisen ilotulituksen.

Vaikka aihetta olisi, miksaaja Kynsijärvi ei runoile liikoja, kun viimeinen Swallow-sävel hiipuu ja yhtyeen käyttämä outrobiisi, Topi Sorsakosken & Agentsin auringon nielaiseva ”Varjojen yö”, valtaa ilmatilan. ”Ihan jees keikka” riittää.

Samoilla linjoilla on itse bändi. Mitään mahtisanoja omasta ylivertauisuudesta ei kuulla, vaikka sellaisiakin itsevarma yhtye kyllä osaa pudotella. Sen sijaan kehuaan yleisöä ja järjestäjää, onhan odotetuista suomalaisvieraista pidetty kummankin taholta riittävän hyvää huolta. Vierailu katsotaan onnistuneeksi, tehtävä suoritetuksi. On aika avata muutama Efes-pullo lisää.

Iranilaisten kanssa pääsemme turisemaan paikallisen kaljaabaarin pöydässä, jossa puidaan karuja asioita miesten kotimaasta. Erityisen kylmäävää on kuunnella kertomaa samana syksynä mielenosoituksessa tapetusta 16-vuotiaasta YouTube-bloggerista

Sarina Esmailzadehista, jonka kohtalo nousi otsikoihin ympäri maailman. Tyttö oli jakanut Swallow the Sunin ”Away”-kappaleen Telegram-kanavallaan vain kuukausi ennen kuolemaansa.

Seuraava päivä on muista velvollisuuksista vapaa ja jutustelumme aiheena on vuoden 2015 *Songs from the North I, II & III* -albumitrio ja sen jälkeinen kiertäminen ilman Raiviota. Kitaristi on poissa vahvuudesta nytkin, jo matkalla kohti Ruotsin maaseudulla sijaitsevaa kotiaan.

Puhumme samaisesta Tuska-festarista, jolla Raivio koetti taistella läpi surun punomien kappaleidensa. Kaikkeen materiaaliin hän ei kyennyt, vaan soihtu siirtyi Juho Räihälle, joka soitti tässä vaiheessa yhtyeessä tuurausperiaatteella.

Räihä kertoo istanbulilaisen olutbaarin terassilla vahvasti liikkuneena, kuinka tärkeäksi hän koki silloisen tehtävänsä Raivion tukena. Muiden bändin jäsenten hupparien huput kiristyvät ja pipot painuvat silmille. Omatkin silmäni kostuvat.



Muutamaa kuukautta myöhemmin, helmikuun alussa 2023, pyörin Raivion, Räihän ja Kotamäen kanssa Helsingin jäähallissa järjestettävässä Emma-gaalassa, jossa palkitaan menneen vuoden ”menestyneimpiä artisteja ja musiikkialan ammattilaisia”. Tosin Swallow the Sunin on tuonut paikalle jo marraskuussa 2021 julkaistu *Moonflowers*-albumi, joka ei Emma-sääntöjen mukaan ehtinyt vuoden 2022 seremonioihin.

Raivio on ollut ehdokkaana pari kertaa aiemminkin, mutta julkkiksista sakean gaalan hän on onnistunut tähän saakka välttämään. Nyt kitaristi on saapunut kekkeröimään ainoastaan sillä

ajatuksella, että tapahtumasta kenties revittäisiin jonkinlaista materiaalia kirjaan. Pystin pokkaamiseen kolmikko ei usko vähäkään, mutta itse yritän toivoa parasta – voiton napsahtaessa olisi herkullista irrottaa ensikommentit yllättyneistä Swallow-veijareista.

Vaan toivo on turha: metalli-Emman vie odotusten mukaisesti Amorphis, joka on tehnyt vielä Swallow'takin pidemmän uran suomalaisen metallin viennin eteen. Vaikuttaa siltä, että tuomariston ratkaisu harmittaa seurueesta eniten minua itseäni. Ei sillä, etteikö Amorphis palkintoaan ansaitsisi. Jotenkin vain olisin suonut sellaisen niin kovin mielelläni Raiviolle ja kumppaneille.

Täysin ilman kotiinviemisiä gaalasta ei poistuta: Kotämäki onnistuu änkeytymään toiveidensa mukaiseen yhteiskuvaan pääministeri Sanna Marinin kanssa. Jatkoilta laulaja saa puolestaan taluttaa yhden kappaleen tietokirjailijoita hotellille nukkumaan. Sosieteerauksen – tai oikeammin sen välttelyn – alttarille on luovutettu kaikki mitä löytyy.

Pölyn laskeuduttua ja morkkiksen laannuttua viestittelen Raivion kanssa Emma-reissun annista. ”Aikamoinen tuomiontemppelele tuo gaala. Onpahan koettu”, hän kirjoittaa. Pohdimme, miten mukavaa olisi, jos musiikkipalkintoja jaettaessa keskityttäisiin edes joskus taiteeseen itsessään myynnin ja klikkausten sijaan. Raivio päätyy kuitenkin myöntämään, että tokihan jo pelkkä ehdokkuus on marginaalissa toimivalle bändille mieltä lämmittävä tunnustus.

Loppukeväästä 2023 bändi käväisee ensimmäisellä rundillaan Latinalaisessa Amerikassa ja rykäisee heti perään reilun kuukauden euroturneen. Kotimaisen keikkakesän alkukahinoissa Hyvinkään Rockfestissä seuraan yhtyettä, joka uhkuu hyväntuulisuutta ja jopa seesteisen oloista tasapainoa. Vaikutelma säilyy bändin

somekanavia seuraamalla ja viestittelyn välityksellä läpi suven sekä elo-syyskuisen, kaikin puolin hienosti menneen Pohjois-Amerikan-kiertueen. Hyvää porinaa lisää lokakuun lopun uutinen, että ikuisuuksia odottanut *Plague of Butterflies* -baletti tulisi saamaan kantaesityksensä Helsingissä alkuvuodesta 2024.

Kokeneen joukon nykyhenki vaikuttaa oivalliselta, mutta moiseen auvoon ei ole todellakaan päästy ilman itkua ja hampaidenkiristelyä. Tämä kirja kertoo *Swallow the Sunin* tarinan sanoin, joista painavimpia ei ole ennen julkisesti lausuttu. Jotkin niistä saattavat olla hankalia lukea, mutta ainakin ne ovat niin aitoja ja rehellisiä kuin mahdollista. Aivan kuten Raivion musiikki.

Tampereella marraskuussa 2023

Matti Riekki

*”Life’s a game I cannot win
Both good and bad must surely end”
– Type O Negative: ”Everyone I Love Is Dead”*

ENSIMMÄINEN OSA

VALO





Alaluokkalainen Juha Raivio. Innostus rockabilly-bändi Stray Catsiin ilmenee paidasta.

YKSI

SINISESTÄ UNESTA KALMAN KUKKAAN

Juha Raivio syntyi jouluaatonaattona 1972 Kuopion keskussairaалassa – tosin hän meinasi syntyä jo äitiyspoliklinikalle huristelleeseen taksiin, kun kuljettaja pysähtyi huoltoasemalle vaihtamaan pirssiinsä ajovalon polttimon. Tupakkakin piti toki samaan syssyyn imaista.

Raivion karjalais-savolaisista aineksista rakennetut vanhemmat asuivat pienessä Rautalammin pitäjässä, mutta jo yhden vanhana pikku-Juhan matka kävi Pohjois-Savosta pohjoiseen Suomeen. Määränpäänä oli Salla, kooltaan Rautalampea vastaava itäisen Lapin kunta, josta luokanopettajaäidille oli luvassa virka ja metsuri-isällekin riitti hommia.

Raivion varhaisimmassa lapsuusmuistossa hänestä ”suihkuua aivan helvetisti verta”. Ties mihin kolhiutuneesta peukalosta virranneen hurmeen määrä on tosin saattanut kasvaa pienen ihmisen mielessä tilavuutta. Holvikaaret, joiden alla taaperorukka oli mielestään riutunut, lienevät puolestaan keittiönpöydän jalat.

Apua napero ei alkanut anella vaan pinkaisi pöydän alta pakkoon, ulos asti ja kolmipyörän päälle. Pian hän rullaili pihan mäkeä alas vauhdilla, sormi yhä verta pulputen.

Hieman myöhemmin sama poika näki hämärtyvässä metsässä taivaallisen henkiolennon. Oli muistossa lapsuuden lapinlisää tai ei, kokemus teki häneen lätemättömän, tänäkin päivänä vahvasti otteessaan pitävän vaikutuksen.

”Musta tuntui yhtäkkiä, että mun yläpuolella on joku. Katsoin ylös ja näin järkyttävän ison enkelin, arkkienkelin”, Raivio kertoo. ”Olen yrittänyt selittää sitä itselleni esimerkiksi niin, että lumiset puunoksat muodostivat yhdessä mun taskulampun valon kanssa tällaisen näyn. Toki kokemukseen on voinut vaikuttaa sekin, että äitini oli hyvin uskonnollinen, rukoili ja puhui enkeleistä. Ja suojelusenkelitaulut, jotka ovat ihan kaikille tutut.”

Pohjoinen Suomi tallensi Raivion mieleen myös ”samettimaisen painostavan kylmyyden” ja sen painamana piipusta alaspäin suuntautuvan savun, ja toisaalta valon, ”joka ei lopu koskaan”. Hän muistaa korkean mäen päällä olleen kerrostalon ja sen vieressä koulun, jossa äiti-Raivio oli töissä. Päiväkodin, jonne hän ei olisi halunnut millään ilveellä mennä. Pääasiassa kuitenkin positiivisia asioita ja tunteita.

”Muistan sen, että pystyin hengittämään vapaasti, ei ollut vielä mitään taakkaa niskassa.”

Raivion myöhempi lapsuus toi sitä taakkaakin. Ennen muuta eloa varjosti hänen vanhempiensa kamppailu omien sairauksiensa kanssa. Niistä riitti murhetta pitkälle aikuisikään.



Raivion varhaisimmat musiikilliset muistot liittyvät Tapio Rautavaaran ”Sininen uni” -tuutulauluun, jota hänen hyräilemään taipuvainen äitinsä tapasi laulaa pienokaiselleen. Sävellys palasi myöhemmin kummittelemaan Raivion omaan musiikkiin. Hän huomasi osaavansa rakentaa lauluja jo pikkupoikana, lähimetsässä kiveltä toiselle pomppiessaan ja puissa kiipeillessään.

”Lauleskelin omia kappaleita, melodioita ja sanoituksia, ja mietin, että huh huh, miten hyviä biisejä! Paljon parempia kuin mitä kuulee radiosta”, Raivio virnistää.

Metsätyöhommiensa ohessa Raivion isä ajoi rekkaa, mistä lie nee juontunut hänen tapansa kuunnella autossa kantripitoisia käänöskappaleita sisältäviä huoltoasemakasetteja. Paitsi kyseisten tallenteiden jokseenkin melankolista otetta, Raivio muistaa arvostaneensa niiden kansitaiteita.

”Niissähän oli sellaisia vähäpukeisia etelävaltioidenlippunaisia. Olin niistä jo silloin hyvin otettu. Tähän kytkeytyy myös se, että halusin itsekin olla rekkakuski. Se ei liittynyt niinkään autolla ajamiseen, vaan vapauteen ja siihen liittyvään pikkuisen surulliseen tunteeseen.”

Raivion perheessä musiikki ei soinut pelkästään automankasta. Laulu- ja soittotaitoinen äiti hoiteli ala-asteen lehtorin toimen lisäksi myös musiikinopettajan virkaa, ja metsuri-isälle oli hyödyllistä taitaa hanurinsoiton salit. Myös jälkikasvuun oli suotavaa osata musisoida. Raivio löysi kitaransoiton lopulta kymmenvuotiaana, mutta sitä ennen musiikkia piti tankata äänilevyiltä.

Miehen ensimmäinen oma lp-levy oli Stray Catsin debyyttialbumi, joka edusti 1970–1980-lukujen taitteen suomalaisnuorisoon keskuudessa suosittua rockabilly-tyylisuuntaa. Sähkökitaran, kontrabasson ja rumpujen voimaan perustunut svengaava jenkimeininki teki Raivioon valtavan vaikutuksen.

”Mulla on levy vieläkin tallessa ja diggaan bändiä edelleen aivan raivona. Brian Setzer on kovin kitaristi tällä planeetalla.”

Stray Cats -trion lisäksi maittoi esimerkiksi englantilainen Matchbox, joka pamautti ”Rockabilly Rebel” -hitin sisältäneellä nimikkoalbumillaan Suomen listakakkoseksi. Kovaa kamaa oli myös walesilainen Crazy Cavan ’n’ the Rhythm Rockers, joka sai ensimmäisen ja ainoan kultalevynsä Suomesta.

Rockabillyn vastakappale punk ei sen sijaan iskenyt, eikä Raivio osaa oikein selittää miksi. Olihan myös Stray Catsissä punkmaista särmää, vaikkei se kyseiset lajityypit yhdistänyttä psychobillyä vielä edustanutkaan. Kokonaispaketti ulkomusiikillisine yksityiskohtineen joka tapauksessa vakuutti.

”Äitiäni pyysin aikoinaan rakentamaan mulle tukkaan samanlaisen tortun kuin Setzerillä, mutta se teki sellaisen permanentin, että näytin ihan puudelilta.”

Siitä ei ollut pitkä matka Raivion seuraavaan suureen kolahdukseen, ulkoiselta olemukseltaan pastellinsävyisen pehmeän – miksei puudelimaisenkin – brittiläisen popbändin Duran Duranin löytämiseen.

”Stray Cats ei vaikuttanut muhun niinkään musiikillisesti, se oli enemmän sellainen ensirakkausbändi, mutta Duran Duran on tässä mielessä mulla ihan kärjessä vieläkin. Oli aika yllättävää, että tuollainen popbändi pystyi koskettamaan sitä melankoliankaipuuta, joka meihin suomalaisiin on jostain syystä leivottu. Jokin siinä tällaiseen suomalaiseen perusurpoon vaan upposi. Se jätti muhun tosi ison merkin.”

Niin jätti myös Mike Oldfieldin ”Moonlight Shadow”. Raivio muistaa kuulleensa Maggie Reillyn laulaman massiivisen hitin ensimmäistä kertaa televisiosta, kun hänen perheensä teki lähtöä mummolasta.

”Auto oli jo käynnissä, mutta kun se biisi lähti soimaan, tuntui kuin kaikki olisi pysähtynyt. Niin pysähdyin minäkin. Luulen, että tuo biisi, aivan kuin Duran Duran, on polttanut muhun sen jäljen, että surullinen sävel muuttuu vielä surullisemmaksi, kun sekaan piilottaa hieman duuria ja kauneutta. Myöhemmin kinusin vanhemmat ostamaan Oldfieldin *Crises*-kasetin ja kuuntelin sen ihan puhki.”

Raivio laskee Duran Duranin oman sarkansa terävimpään kärkeen, eikä muita vastaavia akteja oikeastaan tarvitse edes kuunnella. Esimerkiksi Suomen nuorison täysin sekaisin pistänyt Dingo ei pudonnut hänelle lainkaan, vaikka samoihin aikoihin ja osin samoilla merkeillä tupla-D:n kanssa pelasikin.

Sama laatuvaatimus koski myös metallibändejä.

”Kysyin joskus kavereiltani, miksi ne kuuntelee jotain Metal Churchiä tai Overkilliä, kun on olemassa Iron Maiden ja Metallica. Itse kuuntelin vain niitä bändejä, jotka tuntui selkeästi parhaimmilta. Olin ärsyttävä pikku elitisti jo silloin.”

Erityisesti kolisi Metallican vuonna 1986 ilmestynyt kolmas albumi *Master of Puppets*, jonka Raivio oli hankkinut niin sanottuna ostokasettina.

”Kuuntelin sitä Walkmaneista täysillä automatkoilla. Ik-kunoissa vilisivät ikimetsät, jotka on aika kaukana San Franciscon hommista, mutta jotenkin kummasti nämä asiat vaan matsasivat.”

Huuto- tai örinälaululla varustettu rajumpi metallimusiikki ilmaantui markkinoille 1980-luvun loppupuolella, mutta alkuun Raivio ei sitä oikein sulattanut. Hän oli enemmän kallellaan melodioihin. Mekkala alkoi lopulta toimia, kun brasilialaisen Sepulturán tai amerikkalaisen Obituaryn sävelet ruhjoivat itsepintaisesti korvia kaveripiirissä.